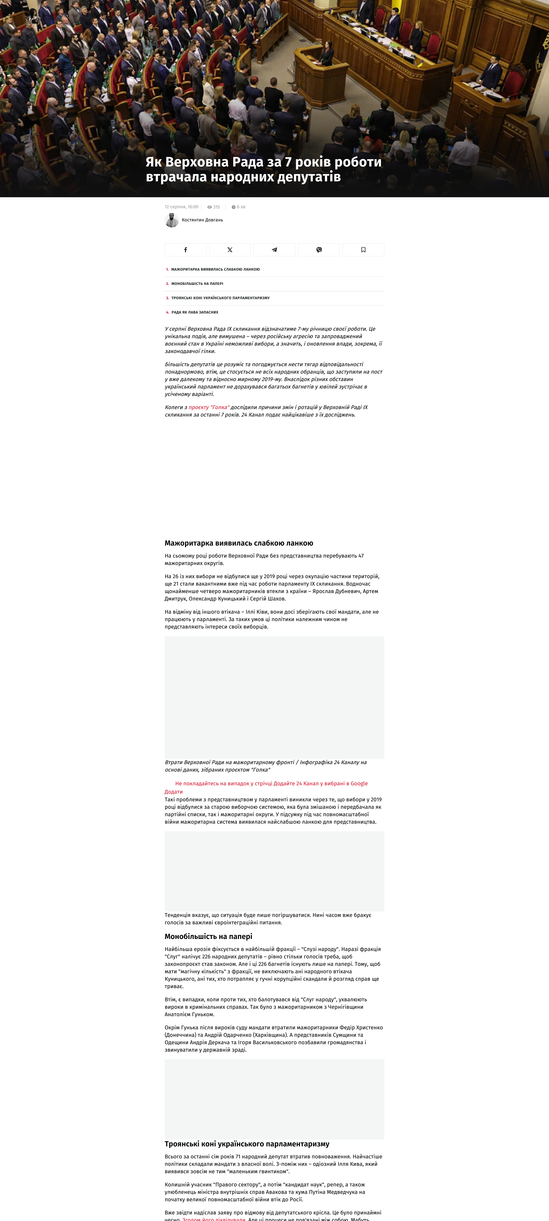

Як Верховна Рада за 7 років роботи втрачала народних депутатів

12 серпня, 16:00 · 210 · 6 хв

Костянтин Довгань

1. МАЖОРИТАРКА ВИЯВИЛАСЬ СЛАБКОЮ ЛАНКОЮ
2. МОНОБІЛЬШІСТЬ НА ПАПЕРІ
3. ТРОЯНСЬКІ КОНІ УКРАЇНСЬКОГО ПАРЛАМЕНТАРИЗМУ
4. РАДА ЯК ЛАВА ЗАПАСНИХ

У серпні Верховна Рада IX скликання відзначатиме 7-му річницю своєї роботи. Це унікальна подія, для вимушена – через російську агресію та запровадження воєнний стан в Україні неможливі вибори, а значить, і оновлення влади, зокрема, її законодавчої гілки.

Більшість депутатів не розуміє та погоджується нести тягар відповідальності понадномірно, втім, це стосується не всіх народних обранців, що заступили на пост у вже далекому та відносно мирному 2019-му. Внаслідок різних обставин український парламент не дорахувався багатьох батьків у ювілей зустрічає в усіченому варіанті.

Колеги з проєкту "Голос" досліджали причини змін і ротацій у Верховній Раді IX скликання за останні 7 років. 24 Канал подав найцікавіше з їх дослідженн.

Мажоритарка виявилась слабкою ланкою

На сьомому році роботи Верховної Ради без представництва перебувають 47 мажоритарних округів.

На 26 із них вибори не відбулися ще у 2019 році через окупацію частини територій, ще 21 стали вакантними вже під час роботи парламенту IX скликання. Водночас щонайменше четверо мажоритарників втекли з країни – Ярослав Дубневич, Артем Дмитрук, Олександр Куницький і Сергій Шахов.

На відміну від іншого втікача – Ілі Ківа, вони досі зберігають свої мандати, але не працюють у парламенті. За таких умов ці політики належним чином не представляють інтереси своїх виборців.

Втрати Верховної Ради на мажоритарному фронті / Інфографіка 24 Каналу на основі даних, зібраних проєктом "Голос"

Не покладайтесь на випадок у стрічці Додайте 24 Канал у вибрані в Google Додати

Такі проблеми з представництвом у парламенті виникли через те, що вибори у 2019 році відбулися за старою виборчою системою, яка була змішаною і передбачала як партійні списки, так і мажоритарні округи. У підсумку під час повномасштабної війни мажоритарна система виявилася найслабшою ланкою для представництва.

Тенденція вказує, що ситуація буде лише погіршуватися. Нині часом вже бракує голосів за важливі євроінтеграційні питання.

Монобільшість на папері

Найбільша кризів фракться в найбільшій фракції – "Слуги народу". Наразі фракція "Слуг" налічує 226 народних депутатів – рівно стільки голосів треба, щоб законопроект став законом. Але і ці 226 батьків існують лише на папері. Тому, щоб мати "магічну кількість" з фракції, не виключають ані народного втікача Куницького, ані тих, хто потрапляє у гучні корупційні скандали й розгляд справ ще триває.

Втік, є випадки, коли проти тих, хто балотувався від "Слуг народу", уявляють вироки в кримінальних справах. Так було з мажоритарником з Чернігівщини Анатолієм Гунцьом.

Окрім Гунька після вироків суду мандати втратили мажоритарники Федір Хрестенко (Донеччина) та Андрій Одарченко (Харківщина). А представників Сумщини та Одещини Андрія Дерзана та Ігоря Васильовського позбавили громадянства і лишуватися у державній зраді.

Троянські коні українського парламентаризму

Всього за останні сім років 71 народний депутат втратив повноваження. Найчастіше політики складали мандати з власної волі. З-поміж них – одіозний Ілля Кива, який виявився зовсім не тим "маленьким гвинтиком".

Колишній учасник "Правого сектору", а потім "кандидат наук", репер, а також улюбленець міністра внутрішніх справ Авакова та кума Путіна Медведчука на початку великої повномасштабної війни втік до Росії.

Вже звідти надіслав заяву про відмову від депутатського крісла. Це було принаймні чесно. Згодом його ліквідували. Але це процес не пов'язані між собою. Мабуть.

Цікаво, що офіційна заборона проросійських партій не означала автоматичної втрати мандатів для їхніх представників у Верховній Раді.

Як наслідок, частина колишніх членів ОПЗЖ та інших заборонених сил досі залишаються у парламенті. Ба більше, ніні вони активно голосують за рішення, необхідні для забезпечення обороноздатності України, а не попередньому обсягу своєї любові.

Рада як лава запасних

Найчастіше депутати достроково складали мандати за власним бажанням – таких випадків було близько пів сотні. Ще 12 парламентаріїв померли або загинули, шестеро втратили мандати через приєднання громадянства України, а троє – після набрання законної сили обвинувальними вироками суду.

Більшість з тих, хто написав заяву про складання мандату, переходив працювати на інші ключові державні посади.

Представники монобільшості (президентської партії "Слуга народу" найчастіше залишали Верховну Раду через призначення до Кабміну або на інші посади. Цей процес почався ще у 2019 році, коли набирали міністрів для уряду Олексія Гончарука, тривав він і нині, для поповнення Кабміну вже Сергія Корецького.

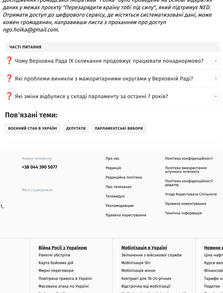

Аналіз кадрових втрат Верховної Ради IX скликання за останні 7 років / Інфографіка 24 Каналу на основі даних, зібраних проєктом "Голос"

Так під час останнього урядового перезавантаження у липні 2026-го парламент залишили народні депутати "Слуги народу" Віталій Безгін і Денис Маслов, які очолили відповідно Мінрегіон і Мін'юст.

При цьому в парламенті через неможливість припинити повноваження проросійських депутатів досі залишається чимало, як сказали б герої Крістофера Нолана, "провисших кінчиків".

Мова про Юрія Бойка (потрапив у рішення РНБО про персональні санкції – його позбавили державних нагород Україна та інших форм відзначення), Нестора Шуфрича чи Олександра Дубинського, які і надалі залишаються у парламенті. Останній навіть нещодавно намагався взяти участь у засіданні парламентського комітету з Меншої виправної колонії №29.

Жага парламентаризму від Олександра Дубинського / Скриншот

Це свідчить, на жаль, не лише про гуманність та успіхи вітчизняної пенітенціарної системи, але й про прогалини в законодавстві, які зазвожають прибрати цю ганьбу та затягнути процес на фіксно говнерівські терміни.

Дослідження громадської ініціативи "Голос" було проведене на основі відкритих даних у межах проєкту "Перезавантаж країну тобі під силу", який підтримує NED. Отримати доступ до цифрового сервісу, де містяться систематизовані дані, може кожен громадянин, направивши листа з проханням про доступ rgb.holka@gmail.com.

ЧАСТІ ПИТАННЯ

- Чому Верховна Рада IX скликання продовжує працювати понадномірно? +
- Які проблеми виникли з мажоритарними округами у Верховній Раді? +
- Які зміни відбулися у складі парламенту за останні 7 років? +

Пов'язані теми:

ВОЄННИЙ СТАН В УКРАЇНІ · ДЕПУТАТИ · ПАРЛАМЕНТСЬКІ ВИБОРИ

E-mail редакції:
news24@24ch.com.ua

Номер телефону:
+38 044 390 5077

Як тут:
м.Київ,
вул. Володимирська 61/11,
офіс 50

Я є співрозмовником: